

Motion

1981/82:2532

Lars Werner m. fl.

Reformerad inkomstbeskattning (prop. 1981/82:197)

I

I april 1981 undertecknade de nuvarande båda borgerliga regeringspartierna och socialdemokraterna en överenskommelse om en skattereform. Det basunerades ut att nu skulle alla få sänkta skatter. Nu skulle man genomföra en skattereform som skulle vara "ett centralt inslag i en offensiv ekonomisk politik". Det lät och låter som om man funnit ett förslag som skulle ha en närmast undergörande verkan på den svenska ekonomin.

"Skattepolitiken bör utformas så att den uppmuntrar arbete, produktiva insatser och sparande och bekämpar inflation, spekulation och skattefusk", heter det i överenskommelsen och i den nu liggande propositionen. Om det kan man säga: "Ord, ord, ord. Ord utan tanke aldrig himmelen när."

Ingen vare sig arbetar, investerar eller sparar för glädjen att betala skatt. Ingen väljer heller arbetslöshet på grund av att det finns skatter. Arbetslöshet tvingas man ut i av andra skäl. Man arbetar för lönen, investerar för profiten och spar för kommande behov eller för räntan. Skall skatterna uppmuntra någon av dessa ekonomiska handlingar bör det vara skattemässigt förmånligare att göra dem än att inte göra dem, skattemässigt förmånligare att göra mer än mindre, med andra ord skattemässigt gynnsammare att tjäna mera än att tjäna mindre. Den programmatiska fras man hängt upp överenskommelsen på är sålunda en programförklaring för ett s. k. regressivt skattesystem, ett system som gynnar de rika.

Arbetarklassens intresse är det motsatta. Jämnare inkomster minskar sociala, kulturella och politiska skillnader. Även om lönekampen är det viktigaste medlet för de arbetande att jämna ut inkomsterna, så har också skattepolitiken här en given roll. Skattepolitiken skall sålunda ha ett annat mål än det som två av de borgerliga partierna och socialdemokraterna skrivit in i sin överenskommelse. Skattepolitiken skall användas för att befördra social och ekonomisk rättvisa.

Detta åstadkommes genom att skattesatsen stiger med inkomsten, ju högre inkomst, desto högre skattesats. Detta kallas för progressiv beskattning. Den del skattesatsen ökar med vid en ökning av inkomsten kallas marginals katt. Ju högre marginals katten är desto mindre blir kvar av en inkomstökning sedan skatten betalats. Större marginals katter ger alltså jämnare inkomstfördelning efter skatt. Sänkta marginals katter ökar inkomstskillnaderna efter skatt.

Huvudpunkten i överenskommelsen mellan socialdemokraterna och de båda borgerliga regeringspartierna är sänkta marginalsatser. Samtidigt genomför man en "avdragsreform" som begränsar det "skattemässiga värdet av underskottsavdrag till högst 50 % av avdragsbeloppet". Därtill skall formern för s k inflationsskydd i skatteskalen ändras. Allt detta skall finansieras så att statens inkomster icke minskar genom reformen.

Reformen skall införas etappvis under 3 år.

Det är denna överenskommelse som nu genom proposition 1981/82:197 kommer som regeringsförslag.

II

Den skatt som dras på våra inkomster sönderfaller i två delar. Dels betalar vi statlig inkomstskatt som är progressiv, dels betalar vi kommunalskatt som drabbar alla med samma procentsats. Därutöver betalar vi olika indirekta skatter, dvs. skatter som beräknas på priset på de varor vi köper. Den största av dessa är mervärdesskatten, momsen. Genom att de som har små inkomster använder en större andel av dessa till att köpa varor som är momsbelagda drabbar momsen dem med lägre inkomster procentuellt hårdast. Momsen är därför en regressiv skatt.

Det statliga inkomstskatten minskar i betydelse. Av de skatter som betalades 1976 utgjorde den statliga inkomstskatten ca 29 % och i år beräknas den komma att utgöra ca 17 %. Då en mindre del av dessa 17 % inte drabbar enskilda personer, kan vi säga att nu är ca 15 % av de samlade skatter vi betalar progressiva, medan 85 % icke har någon progressiv, utan snarast en sammantagen regressiv effekt. Avdragsregler och olika "kryphål" som överklassen kan utnyttja minskar dessutom progressiviteten i den statliga inkomstskatten.

Det har varit en huvudlinje i den borgerliga skattepolitiken att minska progressiviteten, dvs. att göra skattesystemet allt mindre inkomstutjämnande.

De har gått fram på olika vägar. Dels har de ändrat skatteskalorna och infört s. k. indexreglering eller "inflationsskydd" för den statliga inkomstskatten, dels har de vidgat avdragsförmåner för rikt folk genom t. ex. skatte- och aktiefondsparande.

Om vi koncentrerar oss på förändringarna av inkomstskatteskalorna, kan vi se att en urholkning av progressiviteten skett successivt. Om vi undersöker hur beskattningen sett ut 1976, 1979 och 1982 för några tänkta inkomsttagare, kan vi se utvecklingen. Vi väljer då att undersöka tre personer: en lågavlönad, en med något över medelinkomst och en högavlönad. Vi låter dessa tre personer få samma procentuella lönepåslag som industriarbetarna fått i genomsnitt varje år.

Person A är lågavlönad, tjänade 1976 35 000 kr. brutto. Hennes inkomst efter skatt är då 24 865 kr. Person B har lite mer än medelinkomst, 50 000 kr. brutto 1976, eller efter skatt 31 462 kr. Person C slutligen tjänade 1976 150 000 kr., eller efter skatt 57 037 kr. Efter skatt hade alltså A 43,6 % och B 55,2 % av C:s inkomst. 1979 hade deras inkomster ökat med lika stor procentuell andel, men progressiviteten i skattesystemet gör sig fortfarande så gällande, att deras inkomster relativt sett jämnats ut. A:s inkomst efter skatt uppgick nu till 49,9 % och B:s till 61 % av C:s inkomst.

Men 1982 ökar den procentuella skillnaden igen. A:s inkomst efter skatt blir nu 46,2 % och B:s 59,3 % av C:s inkomst. Progressiviteten är nu så urholkad att samma procentuella inkomstökning leder till en procentuellt ökad inkomstskillnad. (Mätt i kronor och ören, i absoluta tal, har inkomstskillnaden vuxit hela tiden).

Om person C 1979 kunde göra ett underskottsavdrag om 40 000 kr. växte hans inkomst efter skatt med över 34 000 kr. Gjorde han motsvarande avdrag 1982 skulle inkomsten efter skatt växa med 33 896 kr. De mindre inkomsttagarna har inga möjligheter till motsvarande avdrag och skulle, om de hade dem, inte kunna tjäna lika mycket. Bara ca 0,1 % av alla arbetare hade 1979 underskottsavdrag på 40 000 eller mer.

Dessa exempel visar att de borgerliga partierna nått framgång i sina strävanden att minska progressiviteten i skattesystemet, speciellt under de senaste åren.

III

Propositionens förslag kommer att starkt skärpa denna utveckling mot minskad progressivitet i skattesystemet. Det kommer att medföra starkt ökade inkomstskillnader. Den begränsning av ränteavdragen som görs väger inte på långt när upp den ökade skevheten. Det skulle krävas mycket starka inkomstökningar för låglönegrupperna och inga inkomstökningar alls för höginkomsttagarna för att reformförslagets snedfördelande effekt skall kunna motverkas. I LO-tidningen har man, inflationen oräknad, kalkylerat med att en låginkomsttagare behöver en 18-procentig löneökning för att få samma löneökning efter skatt som en inkomsttagare med en lön 1981 på 131 000 kr.

Uppgifterna om den exakta kostnaden för skatteförslaget varierar något beroende på i vilket penningvärde det beräknas. En beräkning i nu gällande penningvärde och efter 1982 års väntade inkomstfördelning ger följande:

Inkomst 1982 kr.	Antal inkomst- tagare	Andel av alla in- komsttagare procent	Kostnad för ändringar i skatteskalen 1982-85 milj. kr procent	
0— 75 900	4 339 860	71,9	1 259	13,2
75 901—103 500	1 236 187	20,5	3 348	35,1
103 501—124 200	254 954	4,2	1 767	18,5
124 201—	208 999	3,4	3 165	33,2
Summa	6 040 000	100	9 539	100

Denna tabell visar inkomstskatteminskningen brutto, utan hänsyn till förändringar i avdragssystemet och inte heller till finansieringen. Av tabellen framgår att de 92 % av inkomsttagarna som har inkomster under 103 500 får 48,3 % av kostnaden för reformen medan de knappt 8 % av inkomsttagarna med inkomster därutöver får 51,7 %. Tabellen visar hur entydigt marginalskattesänkningen gynnar de rikaste.

Om vi nu för in avdragsbegränsningen, så ändras denna bild bara marginellt. Avdragsbegränsningen minskar vinsten för de 3,5 % högst avlönade med 1 485 milj. kr. Nettokostnaden för reformen kommer då att fördela sig så att de 72 % med de lägsta inkomsterna får 15,6 % av nettolindringen, de 20,5 % av inkomsttagarna med inkomster mellan 75 901 och 103 500 får 41,6 %, de 4,2 % av inkomsttagarna med inkomster mellan 103 501 och 124 200 kr får 21,9 % och de 3,5 % av inkomsttagarna med inkomster över 124 201 får 20,9 % av skattelindringen. Fortfarande får alltså de 3,5 % med de största inkomsterna betydligt större sammanlagd skattelindring än de 72 % (dvs. drygt 20 gånger flera) med de lägsta inkomsterna.

Detta innebär att även med hänsyn tagen till avdragsbegränsningen så får i genomsnitt de 3,5 % högsta inkomsttagarna 27,5 gånger så stor skattelindring som de 72 % lägsta inkomsttagarna.

Statistiska centralbyrån har beräknat fördelningen av skattelindringen mellan olika yrkesgrupper. En genomsnittlig heltidsanställd arbetare får enligt SCB 1 700 kr. i lägre skatt, en tjänsteman på mellannivå får 3 600 kr. och en högre tjänsteman får 5 500 kr. För arbetaren skulle detta i dag innebära en bruttolöneökning på 4 900 kr. för mellantjänstemännen motsvarar skattelindringen en bruttoinkomstökning på 15 000 kr. och för den högre tjänstemannen 27 900.

Skillnaderna för olika inkomstgrupper är alltså mycket stora trots att SCB gått på genomsnitt och således inte jämfört de lägsta lönerna med direktörsinkomsterna.

För att få en sådan jämförelse återvänder vi till våra tre personer A, B

och C. A som tjänade 35 000 kr. 1976 har 1982 kommit upp i en bruttolön på 58 500. B som tjänade 50 000 kr. 1976 har kommit upp i en bruttolön 1982 på 83 500 och C har en bruttlön på 250 500 kr.

Om vi nu följer det inflationsantagande som ligger bakom överenskommelsen och ger våra tre inkomsttagare oförändrad realinkomst, kommer A 1985 att tjäna 68 600, B 98 000 och C 294 000 kr. i bruttolön.

Efter skatt utgjorde A:s inkomst 1982 46,2 % och B:s 59,3 % av C:s inkomst. Om nu propositionens förslag genomförs kommer 1985 A:s inkomst efter skatt att utgöra 36,9 % och B:s 48,9 % av C:s inkomst. Det blir sålunda en markant ökning av inkomstskillnaderna efter skatt trots att bruttolönen ökat med samma procentsats.

Även om C skulle ha ett underskottsavdrag om 40 000 kr. växer inkomstskillnaderna trots införandet av avdragsbegränsningen. A:s inkomst efter skatt utgör 1982 33,4 % av C:s inkomst, sedan denne gjort sitt underskottsavdrag. Inkomstskillnaden växer sedan — om än långsamt — trots avdragsbegränsningen så att A:s inkomst efter skatt 1985 kommer att utgöra 31,9 %.

Om nuvarande skatteregler skulle ha gällt 1985 skulle A detta år ha en statsskatt som är 582 kr. högre än vad den blir med överenskommelsen. A:s statsskattevinst enligt propositionens förslag är alltså 582 kr. B:s motsvarande skattevinst är 2 621 medan C:s skattevinst blir 30 747, om han inte har något underskottsavdrag. Har C ett underskottsavdrag 1982 och 1985 på 40 000 gör han likväl en skattevinst på 13 987 kr., vilket är en skattevinst som är mer än 24 gånger så stor som den som A gör.

Det bör betonas: vi har ännu inte räknat med reformens finansiering.

Om vi med detta i minnet sammanfattar inkomstutvecklingen för våra tre inkomsttagare från 1976 till 1985, alltså under 10 år med borgerlig skattepolitik, får vi följande.

Alla tre, låginkomsttagaren A, mellaninkomsttagaren B och höginkomsttagaren C har fått sin bruttoinkomst ökad med 96 % under perioden. A:s inkomst efter skatt har ökat med 95 %, B:s med 105 % och C:s (om han varit utan underskottsavdrag) med 131 %. Om C redan 1976 gjort ett underskottsavdrag på 40 000 kr. och sedan hållit på med detta under varje år fram till 1985 ökar hans inkomst efter skatt med 71 % — fast hans inkomst efter skatt 1985 är fortfarande 20 000 kr. högre än om han inte kunnat göra något avdrag. Om han däremot gör sitt avdrag för första gången 1985, kommer hans inkomst efter skatt att ha vuxit med 166 %.

IV

Eftersom frågan om begränsning av underskottsavdragen spelar en så stor roll i den allmänna debatten finns anledning till några ytterligare kommentarer kring dessa. Det är i och för sig ett steg i rätt riktning att

underskottsavdragen begränsas. Men denna begränsning får ett betydligt minskat värde för strävan efter en jämnare inkomstfördelning, när den genomförs samtidigt med en stor marginalskaftesänkning. Det går att begränsa avdragsförmåner utan att samtidigt göda överklassen ytterligare.

Det är givet att begränsningen av underskottsavdragen i viss mån motverkar de ökade skillnaderna som en så kraftig marginalskaftesänkning som den föreslagna ger. Men som vi delvis redan visat, kommer inte avdragsbegränsningen att minska inkomstskillnaderna utan bara att mildra ökningen av inkomstskillnaderna.

Hur mycket begränsningen i underskottsavdrag minskar effekten av marginalskaftelättnaden beror på inkomstens och underskottets storlek. Enligt tabellerna i den utredning som ligger till grund för propositionen får den som i 1981 års penningvärde tjänade 80 000 kr. en skattelättnad på 2 528 kr. i samma penningvärde efter reformens fulla genomförande, om han inte hade något underskottsavdrag. För att den som — enligt samma beräkningsgrund — tjänade 150 000 skall få en i absoluta tal mätt lika liten skattevinst, måste han ha ett underskottsavdrag på 42 000 kr. Om vi sedan ser på de underskottsavdrag som samtliga 150 000-kronorsinkomsttagare gjorde 1981, finner vi att dessa i genomsnitt drog av 22 300. Om vi bortser från den femtedel av 150 000-kronorsinkomsttagarna som inga avdrag gjorde alls, är medelavdraget 27 700, dvs. fortfarande väsentligen under 42 000 kr. Det är med andra ord en mycket liten del av 150 000-kronorsinkomsttagarna som har underskottsavdrag av den storleksordning att de inte i kronor och ören tjänar mera på propositionens förslag än 80 000-kronorsinkomsttagaren.

Enligt föreliggande uppgifter för år 1979 var det bara omkring en halv procent av alla inkomsttagare som hade underskottsavdrag på mer än 40 000 kr. Däremot hade då 62 % av inkomsttagarna inga underskottsavdrag alls. Över 90 % av inkomsttagarna hade underskottsavdrag under 10 000 kr.

V

Hittills har vi inte beaktat hur finansieringen av den föreslagna skatteomläggningen kommer att inverka på olika grupper. SCB anför ur sina beräkningar att om alla skulle få betala lika mycket skulle reformen kosta var och en 1 400 kr. De angivna skattelättnaderna måste då minskas med detta belopp för att totaleffekten på inkomsten skall kunna utläsas. För arbetarna skulle det då bli praktiskt taget ingenting kvar av den uppreklamerade skattelättnaden.

De skattesamverkande partierna satt i långa diskussioner om hur skatteomläggningen skulle finansieras. Två förslag fanns med i bilden: höjd arbetsgivaravgift eller införande av s. k. proms. Medan arbetsgivaravgiften

i nuvarande form räknas enbart i förhållande till lönerna, skall promsen beräknas i förhållande till både löner och kapitalanvändning. Efter oenighet har man kommit till en tillfällig lösning under första året, en höjning av arbetsgivaravgiften med 2 %. Regeringen kallar denna avgift "allmän löneavgift".

Det har varit och är en utgångspunkt att den "allmänna löneavgiften" skall avräknas från det s. k. löneutrymmet. Hur detta påverkar olika inkomstskikt kommer att bero på avtalsrörelsernas innehåll. Skulle det bli en likformig fördelning bör således reformens resultat minskas med vad en två-procentig lönehöjning i stället skulle ha givit.

Nu har man främst från socialdemokratiskt håll sagt att det främst är de högvärlönde som skall hålla igen sina lönekrav. Det skulle kunna tolkas så att dessa skall ta på sig en större avräkning från det s. k. "löneutrymmet" än de genomsnittliga 2 procenten. Om detta kommer att ske, måste dock betraktas som skrivet i vatten. Vissa fackliga organisationer för högvärlönde har uttalat sig emot en sådan lösning. Man får också minnas att de allra högsta inkomsterna inte alls fastställs i kollektiva avtalsförhandlingar utan på individuell väg.

Den samlade effekten för olika grupper av skatteomläggningen är alltså en smula osäker. Den avgörs definitivt först efter de kommande årens avtalsrörelser. Men det finns i uppgörelsen en inbyggd press på de fackliga organisationerna för återhållsamhet. Det finns däremot inget som säger att arbetsgivarna inte kommer att försöka genomföra en två-procentig nedräkning av det s. k. löneutrymmet för de stora löntagargrupperna.

Nu är en sådan nedräkning alltid oviss och svår att visa, eftersom det i realiteten inte existerar en fix storhet som kan kallas "löneutrymme". Vilket "löneutrymme" man väljer beror på hur man menar att fördelningen mellan arbete och kapital skall vara.

Men om den äger rum innebär det att de stora grupper som får en liten skatteminskning genom förslaget i realiteten får en inkomstminskning mot vad de annars skulle ha fått till följd av att lönerna pressas ner. Denna risk är störst för låglönegrupper och deltidsarbetande. För stora arbetargrupper torde effekten bli plus minus noll. Skattesänkningen blir en verklig inkomstförstärkning först när man går uppför inkomststegen. Och i kronor räknat blir vinsten större ju högre upp man kommer.

Att kalla de skattesamverkande partiernas överenskommelse för en allmän skattesänkning är alltså minst sagt överdrivet. Det är en skattereform för höginkomsttagarna. Och eftersom den skall finansieras fullt ut måste det vara andra än de som tjänar på den som betalar den. Annars vore den ju fullständigt ligkiltig. De som får betala blir de stora grupperna med lägre inkomster. Genom att helt koncentrera uppmärksamheten på den synbara skattesänkningen och inte på vilka som i realiteten får betala kalaset genomför de skattesamverkande partiledningarna och deras påhujare samma narrspel som skraddarna i Kejsarens nya kläder.

VI

Det står sålunda klart att de skattesamverkande partiernas förslag, som nu återfinns i proposition 1981/82:197, kommer att leda till en kraftigt snedare inomstfördelning än den vi redan har. Endast avtalsrörelser med mycket stora påslag för låglönegrupperna skulle kunna rätta till detta. Men hela skattereformen är ju tänkt i ett sammanhang där de fackliga organisationerna skall bindas upp till genomgående återhållsamhet.

Skattereformen har ju inte heller några finanspolitiskt expansiva drag. Det som blir ökade inkomster — totalt sett — genom skattelättnader skall ju tas in genom en allmän löneavgift som skall minska takten i löneutvecklingen och därmed i reallöner och köpkraft.

Reformens enda verkan är inkomstomfördelning från de lägre inkomsterna till de högre. Ingen som verkar för en jämnare och rättvis ekonomisk fördelning kan godta en sådan reform. Den måste avvisas.

En skattereform måste grundas på principen att skattesystemet skall befordra social och ekonomisk rättvisa. Detta gör en skattereform som minskar skattebördorna för de lönarbetandes stora flertal och barnfamiljer och pensionärer ur deras led.

Nya majoritetsförhållanden i riksdagen kan möjliggöra genomförandet av en sådan reform, om den i sin huvudsak på borgerlig fördelningsfilosofi grundade skattereformen nu stoppas.

VII

En progressiv skattereform måste ta sin utgångspunkt i det faktum att det för den överväldigande majoriteten av skattebetalarna är de indirekta skatterna och de kommunala skatterna som utgör den största utgiftsposten. För en mycket stor del av inkomsttagarna torde den regressivt verkande momsens utgöra en större eller ungefär lika stor utgiftspost som den statliga inkomstskatten. Av en inkomstökning i inkomstlägen under 83 000 kr. går en större del till kommunalskatt än till statsskatt. Först i inkomstlägena därutöver är marginals-katten på den statliga inkomstskatten högre än 30 %, dvs. den genomsnittliga kommunala skatten med nuvarande regler. Om regeringsförslaget genomförs kommer marginaleffekter av statsskatten vara större än kommunalskattesatsen först i inkomstlägen över 192 000 kr. i nuvarande penningvärde.

Vi kan alltså säga att marginals-katten *nu* är lägre än den kommunala skattesatsen för över 75 % av inkomsttagarna och 1985 — om propositionen genomförs — för mer än 98 %. Om man vill sänka inkomstskatten är den *viktigaste* inkomstskattesänkingsreform som på kortare sikt kan genomföras därför *att skapa förutsättningar för minskning av kommunalskatterna, men bevara och i de högsta inkomstlägena skärpa progressiviteten i den statliga inkomstskatten.*

Detta är möjligt om staten börjar att överta kostnaderna för bestämda delar av kommunernas och landstingens verksamhet. Staten har övervärtat kostnader på kommunerna och många av den kommunala sektorns verksamheter är statligt reglerade. En ökning av statliga bidrag till kommunerna kan såväl skapa förutsättningar för en utbyggnad av den kommunala verksamheten som en minskning av de kommunala skatterna. I vilken sammansättning man än genomför dessa led, gynnar de i första hand medel- och låginkomsttagare.

Genom ökade statliga bidrag till den kommunala sektorns kostnader för verksamheter som skolväsendet, barnomsorgen, sjukvården och den kollektiva trafiken kan under en treårsperiod utrymme skapas för att, om man så önskar, de kommunala skatterna skall kunna sänkas med i genomsnitt 5 skattekronor, dvs. 1/6, utan att detta behöver stå i motsättning till en utbyggd kommunal service.

En sådan inkomstskattesänkning skulle innebära en skattevinst för heltidsarbetande låg- och mellaninkomsttagare på mellan 1 000 och 2 000 kr. om den statliga inkomstskatten tas ut på samma sätt som nu och om deras inkomster ökar på samma sätt som förutsätts i underlaget för den föreliggande propositionen.

Om man genomför en sådan sänkning av de kommunala skatterna ges en möjlighet till motsvarande skärpning i progressiviteten. Denna skärpning bör sättas in med successivt ökande verkan från inkomster i nuvarande penningvärde på 100 000 kr. och få en verkan om minst 5 procentenheters marginalskattesänkning för inkomster, i samma penningvärde, på mer än 125 000 kr.

En sådan omfördelning av kostnaderna mellan staten och den kommunala sektorn måste ses som inledningen till en övergång till införandet av en progressiv enhetlig statskommunal beskattning. Härigenom försvinner de orättvisor som uppstår genom de stora skillnaderna i kommunal uttaxering i olika orter.

Denna omfördelning av kostnaderna mellan stat och kommunsektor, som kan möjliggöra en sänkning av kommunalskatterna, bör kompletteras med att momsens helt slopas på de viktiga livsmedlen: baslivsmedel, fisk, frukt, grönsaker och icke lyxbetonade konserver. Slopandet av matmomsen bör vara genomfört i två etapper till den 1 januari 1984.

Däremot bör en omsättningskatt införas på aktie- och värdepappershandeln på börsen.

VIII

Ett statligt övertagande av kommunala kostnader bör till stor del finansieras genom en övergång till produktionsbeskattning. Ett beskattningssystem som baseras på produktionen kan i fullt utbyggt skick utgöra ett

viktigt styrinstrument för samhällsekonomins utveckling. En produktionsbeskattning bör bygga på företagets omsättning, råvaru- och energiförbrukning och ta hänsyn till produktionens samhälleliga nytta.

Samtidigt bör progressionen i skattesystemet få ett verkligt genomslag dels genom en omfattande revision av alla avdragsregler, dels framför allt genom att kapitalvinst-, förmögenhets-, realisationsvinstbeskattning och beskattning av spekulativ verksamhet ges — i förhållande till skatten på arbetsinkomster — rimliga proportioner.

Den begränsning som föreslås i propositionen är ett otillräckligt steg i rätt riktning, och i det sammanhang förslaget ställs blir dess verkan än mindre. Det borde kompletteras med införande av ett räntetak för avdrag, vilket innebär att endast räntor för ett begränsat skuldbelopp medges och att räntor därutöver inte medges som avdrag. (I sammanhanget bör erinras om att motionärerna verkar för en statlig bostadsbank som till låg och fast ränta skall finansiera bostadsbyggandet och att vi dessutom förordar övergång till lågräntepolitik.) Det finns en rad andra avdrag som bör slopas, avdrag för konsumtionskrediter och köpkortsräntor, representationsavdrag, sparavdrag, aktiefond- och skattefundsparande m. m.

I enlighet med de handlingslinjer och förslag vi ställt till riksdagen i en särskild, utförligt motiverad motion, måste kampen mot skattefusk, skatteflykt och annan ekonomisk brottslighet starkt skärpas.

IX

Med hänvisning till ovanstående föreslås

1. att riksdagen beslutar att avslå proposition 1981/82:197 utom vad som gäller om begränsning av underskottsavdragen,
2. att riksdagen beslutar att godkänna de riktlinjer för en skattereform som anges i motionen innebärande
  - a) ändrad kostnadsfördelning mellan staten och den kommunala sektorn vilket kan skapa möjligheter för en kommunal skattesänkning utan att äventyra utbyggnaden av kommunal service och utgöra en början till ett system med progressiv statskommunal enhetsskatt,
  - b) skärpt progressivitet i den statliga inkomstskatten för inkomstlägena över 125 000 kr. i nuvarande penningvärde,
  - c) slopande av momsen på viktiga livsmedel till den 1 januari 1984,
  - d) inledning av en övergång till ett skattesystem främst baserat på produktionsbeskattning,
  - e) skärpning av kapitalvinst-, bolagsvinst-, förmögenhets- och realisationsvinstbeskattningen,
  - f) införande av omsättningskatt på börshandeln med aktier och värdepapper,

- g) sanering av avdragssystemet med minskning av ränteavdragen för stora lån och borttagande av vissa avdrag som t. ex. vid skatte- och aktiefondsparande, representationsavdrag m. m.,
- h) skärpt kamp mot skattefusk, skatteflykt och övrig ekonomisk brottslighet.

Stockholm den 3 maj 1982

LARS WERNER (vpk)

EIVOR MARKLUND (vpk)

NILS BERNDTSON (vpk)

EVA HJELMSTÖM (vpk)

C.-H. HERMANSSON (vpk)

BERTIL MÅBRINK (vpk)

